

Cirkulärnr: 07:47
Diariernr: 07/2671
Handläggare: Måns Norberg
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Datum: 2007-10-08
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2008–2010
Bilagor: Bilaga 1: Skatter och Bidrag 2008–2010 (kommunspe-
fik, endast till ekonomikontoren)
Bilaga 2: Utjämning av LSS-kostnader mellan kommu-
ner 2008 (används i modellen Skatter & Bidrag)

CIRKULÄR 07:47

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Måns Norberg
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2008–2010

I detta cirkulär presenterar vi:

- Preliminärt taxeringsutfall oktober
- Preliminär kostnadsutjämning 2008
- Preliminär LSS-utjämning 2008
- Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2008–2010, *bilaga 1*.
- Nya instruktioner till modellen Skatter och bidrag

Preliminärt taxeringsutfall oktober

Skatteverket har sammanställt ett tredje preliminärt utfall över beskattningsbar inkomst 2006. Information om de kommunvisa utfallen finns på Skatteverkets webbplats www.skatteverket.se – Servicetjänster – Taxeringsutfallet.

Det preliminära utfallet baseras på 99,2 procent av deklARATIONERNA och visar en ökning av beskattningsbar inkomst 2006 på 4,17 procent. Vår prognos på 4,3 procent för 2006 ligger fast. Det definitiva taxeringsutfallet presenteras 26 november.

För de flesta kommuner innebär denna uppdatering små förändringar mot tidigare redovisning. Några kommuner får större förändringar, som mest +1,3 procent jämfört med förra preliminära utfallet. Ett tjugotal kommuner får små negativa förändringar.

Preliminära beräkningar av utjämningsystemet 2008

SCB har gjort en preliminär beräkning av utjämningsystemet för bidragsåret 2008. Tabeller med resultat och dataunderlag samt beskrivning av beräkningarna har skickats till kommunerna. På flera punkter skiljer sig SCB:s beräkningar mot dem som presenteras i *bilaga 1*. Nedan kommenteras dessa skillnader.

Inkomstutjämning

SCB:s beräkning av inkomstutjämningen bygger på det preliminära taxeringsutfallet 2006 för september (+4,15 procent). I de kommunspecifika beräkningarna (*bilaga 1*) används SKL:s prognos på den definitiva taxeringen, +4,3 procent.

Skillnaden mellan de två bedömningarna resulterar i olika nivåer på den garanterade skattekraften i riket. Detta påverkar kommunens avgift respektive bidrag, i inkomstutjämningen. Kommuner som erhåller ett bidrag får ett mindre bidrag i SCB:s beräkningar; för betalande kommuner blir avgiften större. Således kommer omfördelningen i SCB:s beräkning bli lägre. Då anslaget för kommunalekonomisk utjämning är fast innebär en lägre omfördelning i inkomstutjämningen att regleringsavgiften blir lite mindre i SCB:s beräkning.

SCB använder sig av folkmängden per den sista juni 2007 för att räkna ut skattekraften. I bilaga 1 har vi räknat med en prognos på befolkningen per den 1.11. 2007.

Det slutliga utfallet av inkomstutjämningen för år 2008 kommer att fastställas under december månad. Det som återstår att uppdatera är utfallet av beskattningsbar inkomst 2006 samt kommunens folkmängd per den 1 november 2007.

Preliminär kostnadsutjämning för år 2008

Kommunens preliminära bidrag eller avgift framgår av *bilaga 1* rad 15.

För 126 kommuner är avvikelserna jämfört med den prognos som förbundet presenterade i cirkulär 07:16 högst +/-65 kronor per invånare efter att vi justerat för eftersläpningseffekten som var satt till noll i cirkulär 07:16. För 103 kommuner är förändringen mer än +/-100 kronor per invånare.

Vid en jämförelse där hänsyn tas till de i cirkulär 07:16 bilaga 2 beräknade effekterna av regeringens förslag till ändrad byggkostnadskomponent och införande av en modell för lönekostnadsutjämning minskar avvikelserna. Då hamnar 217 kommuner inom en avvikelse på +/-65 kronor och endast 33 kommuner har en förändring på mer än +/- 100 kronor per invånare.

Det som kvarstår att uppdatera är skattekraften enligt taxering 2007 i modellen för förskola och skolbarnsomsorg.

Inför utjämningsåret 2008 infördes en förändring av komponenten för byggkostnader och en ny modell för utjämning av strukturella löneskillnader. Förändringen av komponenten för byggkostnad ingår i modellen för bebyggelsestruktur. Den nya modellen för strukturella löneskillnader belastar alla kommuner solidariskt med en kostnad om -117 kronor per invånare. Ersättningen i modellen utgår till 56 kommuner i spannet +10 kronor till +704 kronor.

Konstruktionen av modellen för strukturella lönekostnadsskillnader bygger på det förslag som lades fram i betänkandet *Deluppföljning av den kommunalekonomiska utjämningen – med förslag om organisation samt löne- och byggkostnadsutjämning (SOU 2006:84)*, men med tilläget att bidraget i lönekostnadsutjämningen begränsats till 50 %. Ett lönekostnadsindex, som kommer att ligga fast tills vidare, räknas fram för varje kommun utifrån medellön i angränsande kommun, köpeskil-

ling på småhus och förvärvsarbetsgraden. Kommuner med ett index över 100 får kompensation för hälften av den överskjutande delen genom att den multipliceras med en för varje kommun framräknad justerad standardkostnad. Denna beräknas genom att standardkostnaderna för de fem största verksamhetsområden multipliceras med en genomsnittlig lönekostnadsandel, se tabell 1.

Tabell 1. Exempelberäkning av justerad standardkostnad

	Standard- kostnad	Löne- andel	Justerad Standardkostnad
Barnomsorg	4 981	0,81	4 035
Grundskola	8 453	0,75	6 340
Gymnasieskola	3 473	0,68	2 362
Äldreomsorg	8 044	0,81	6 516
IFO barn & ungdomar	1 190	0,79	940
IFO övrigt	1 687	0,38	641
Totalt	27 829	0,75	20 833
Totalt efter NPI uppräknig	29 095		21 781

- Beräkningsexempel vid index 102 => $2\% * 21\,781 / 2 = 217,8$
- Gemensam finansiering 117 kr => $217,8 - 117 = 100,8$ kr/inv.

Den överskjutande delen multiplicerats med den justerade standardkostnaden. Därefter halveras beloppet till följd av beslutet att begränsa effekten till 50 procent. Sedan dras den gemensamma finansieringen på –117 kr av. Det kvarvarande beloppet utgör kommunens bidrag/avgift i lönekostnadsutjämningen. Den gemensamma finansieringen medför att det finns ett antal kommuner som trots att de har ett index över hundra betalar en avgift, om än lägre än de –117 kronorna.

Eftersläpningseffekter i kostnadsutjämningen

I *bilaga 1* redovisas kommunens bidrag/avgift i kostnadsutjämningen exklusive eventuella ersättningar för eftersläpningseffekter. Detta innebär att de kommuner som är aktuella, se tabell 2, för eventuell ersättning för eftersläpning hanterar denna post separat. Dessa kommuner måste ha haft en genomsnittlig befolkningsökning de senaste fem åren (2002 till 2006) som överstiger 1,2 procent¹. För att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2007 måste befolkningen i dessa kommuner även öka med 1,2 procent mellan 2006 och 2007.

Om kriteriet för befolkningsökning 2006–2007 uppfylls kommer det totala utfallet i kostnadsutjämningen att förbättras för dessa kommuner. I SCB:s preliminära kostnadsutjämning ingår såväl ersättning för eftersläpning som finansieringen av densamma. I bilaga 1 har eventuell ersättning för eftersläpning tagits bort, men finansieringen på 10 kr/invånare ligger kvar. Beloppet kan dock förändras beroende på utfallet i befolkningsstatistiken.

I tabell 2 finns SCB:s preliminära bedömning av ersättningen för eftersläpningseffekter för de kommuner som är aktuella. Om önskemål finns kan berörda kommu-

¹ Avser befolkningen per 1 november respektive år.

ner kontakta oss och få *bilaga 1* uppdaterad med SCB:s bedömning av eftersläpningseffekten.

Tabell 2. Kommuner aktuella för eventuella eftersläpningsersättningar för 2008 samt SCB:s bedömning av den preliminära ersättningen

Kommun	Genomsnitt 2002–2006	SCB:s bedömning (kr/inv)	Kommun	Genomsnitt 2002–2006	SCB:s bedömning (kr/inv)
Ekerö	1,49 %	54	Habo	1,24 %	474
Nacka	1,75 %	248	Eslöv	1,23 %	0
Nykvarn	1,26 %	566	Kävlinge	2,08 %	0
Salem	1,45 %	449	Lomma	1,64 %	164
Solna	1,69 %	152	Skurup	1,25 %	68
Vallentuna	1,75 %	161	Åstorp	1,41 %	274
Vaxholm	2,00 %	313	Kungsbacka	1,61 %	86
Värmdö	2,30 %	486	Härryda	1,22 %	0
Österåker	1,53 %	110	Stenungsund	1,67 %	9
Knivsta	1,80 %	284			

Preliminärt utfall LSS-utjämning 2008

SCB har skickat preliminära beräkningar till kommunerna över bidrag och avgifter till LSS-utjämningsystemet för 2008. Jämfört med den prognos som SKL skickade ut i september har smärre förändringar skett beroende på att enstaka kommuner rättat upp sitt underlag. Detta påverkar standardkostnaden och den riksgenomsnittliga kostnaden för riket. Nettoprisindex har också räknats om.

Under december kommer SCB ut med en ny prognos där befolkningsuppgiften är uppdaterad till den 1 november. Fram till den 15 februari då Skatteverket fattar beslut om bidrag och avgifter för år 2008 kan förändringar ske som påverkar uppgifterna om bidrag och avgifter, förhoppningsvis med smärre differenser.

Föreslagna förändringar i kostnadsutjämningen

Den 29 september presenterade 2005 års uppföljning av utjämningsystemet sitt slutbetänkande (SOU 2007:61). Kommittén har gått igenom merparten kostnadsutjämnings delmodeller² och lägger förslag till uppdateringar och revideringar. Utredningen föreslår dock inga nya delmodeller utöver den redan kända modellen om löneutjämning.

För vissa kommuner innebär utredningens förslag stora förändringar mot dagens kostnadsutjämning. Fjorton kommuner förlorar över 500 kronor per invånare och tjugofem kommuner vinner mer än 1 200 kronor per invånare.

² Delmodellerna som gåtts igenom är förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, förskoleklass och grundskola, gymnasieskola, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg samt bebyggelsestruktur

På kommungruppsnivå är storstäderna och förortskommunerna de stora förlorarna på förslaget. Övriga kommuner med mindre än 12 500 invånare är den grupp som vinner mest. Vilka delar som påverkar för de olika kommungrupperna framgår av tabell 3.

Tabell 3. Effekter av föreslagna förändringar i utjämningsystemet per kommungrupp, utjämningsår 2007

Kommungrupp	Total förändring	Barn-omsorg	Grundskola	Gymnasieskola	Ifo	Äldre-omsorg	Bebyggelsestruktur
Storstäder	-644	-300	-63	-17	-87	-163	-15
Förortskommuner	-306	-110	-39	3	-33	-113	-15
Större städer	21	55	-50	-6	23	0	-1
Pendlingskommuner	530	204	79	23	61	127	36
Glesbygdskommuner	438	277	-24	58	44	96	-13
Varuproducerande kommuner	651	215	154	18	31	214	21
Övr. kommuner, över 25 000 inv.	324	152	41	-3	50	92	-10
Övr. kommuner, 12 500–25 000 inv.	666	207	143	7	51	220	39
Övr. kommuner, mindre än 12 500 inv.	1 118	235	239	28	26	323	268

För att mildra effekten av de negativa förändringarna föreslår kommittén att de förs in över tre år. Det första året får kommunen ta motsvarande 33 procent av förändringen. Det andra året får kommunen ta 67 procent av förändringen. Det tredje året är samtliga kommuner infasade. För att finansiera dessa införanderegler gäller motsvarande, fast omvänt, för de kommuner som vinner på förslaget. Nuvarande införandebidrag (som härrör från 2005 års förändring) påverkas inte av dessa införanderegler.

Enligt utredningen bör förslagen införas den 1 januari 2009. Finansdepartementet har ännu inte gett besked huruvida utredningens förslag ska ut på remiss.

Föreslagna förändringar i LSS-utjämningsystemet

LSS-utjämningskommittén lämnade sin slutrapport den 26 september. Förslaget till förändringar i LSS-utjämningsystemet föreslås gälla från år 2009. I korthet innebär förslaget att:

- kostnadsfördelningen mellan olika LSS-insatser uppdateras
- vissa insatsers hantering i utjämningsystemet omdefinieras.
- antalet personer med LASS-beslut föreslås ingå i beräkningarna
- personer som bor i särskilt anpassad bostad föreslås utgå ur beräkningen
- vissa dubbelräkningar tas bort vid beräkningen av standardkostnaden

- koncentrationsindex föreslås tas bort
- personalkostnadsindex bör uppdateras ofta, kanske varje år, för att en hög träffsäkerhet ska kunna upprätthållas.

I slutbetänkandet redovisas skillnaden i utfall jämfört med 2007 års bidrag och avgifter om förslaget skulle införas i år. Knappt 60 procent av kommunerna får förändrade bidrag/avgifter som är mindre än 100 kronor per invånare. Cirka 15 kommuner förlorar över 200 kronor per invånare och som mest drygt 400 kronor per invånare. Närmare 35 kommuner får en förbättring med över 200 kronor per invånare och som mest med över 900 kronor per invånare. För det stora flertalet kommuner leder förslaget till begränsade förändringar av bidrag och avgifter varför någon motsvarande införandeperiod som när systemet infördes inte föreslås. Däremot föreslås för de kommuner som får en avgiftshöjning eller en bidragsminskning till följd av de föreslagna förändringarna överstigande 200 kronor per invånare ett engångsbidrag motsvarande det belopp som överstiger 200 kronor per invånare. Om de föreslagna förändringarna införts 2007 har kostnaderna för införandereglererna beräknats till ca 20 miljoner kronor.

Förtydligande vad gäller kommunal fastighetsavgift

I de senaste budgetförutsättningarna (cirkulär 07:45) redogjordes för regeringens förslag avseende införandet av kommunal fastighetsavgift. Som en konsekvens av förslagen minskade det generella statsbidraget med ca 12 miljarder kronor från och med 2008. Detta fick stor negativ effekt på kommunernas intäkter som de redovisas i *bilaga 1*. I och med att det generella statsbidraget minskade, minskade även regleringsposten med motsvarande belopp (allt annat lika).

Regeringen har ännu ej beslutat hur införandet av den kommunala fastighetsavgiften ska hanteras. Vår bedömning är att man vid införandeåret (2008) kommer att fördela ett riktat statsbidrag motsvarande de ca 12 mdkr, lika i alla kommuner. Detta motsvarar 1 316 kr/invånare 2008 (se tabell 4 nedan). Detta ”tillägg” ingår *inte* i bilaga 1 och kommunen får tills vidare hantera detta ”tillägg” utanför bilaga 1. Vår bedömning på 1 316 kr/invånare 2008 baseras på befolkningsprognosen den 1.11.2007. En kommun med prognostiserad befolkning 1/11 2007 på 5 000 invånare bör således lägga till $1\,316 \cdot 5\,000 = 6,58$ mnkr till intäkterna 2008 i bilaga 1 för att kompensera minskningen av det generella statsbidraget.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2008–2010

I *bilaga 1* redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2008–2010. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i bilaga 1. Av tabell 4 framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i bilaga 1 eller inte.

Tabell 4. Specificering av vissa statsbidrag åren 2007–2010

Statsbidrag		2007	2008	2009	2010	Läs mer i cirkulär
Kommunal fastighetsavgift	I bil 1?	–	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	–	12 060	12 060	12 060	mnkr
		–	1 316	1 309	1 303	Kr/inv
Läsa–Skriva–Räkna-satsning i skolan	I bil 1?	–	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	–	150	250	500	mnkr
Skapande Skola-satsning	I bil 1?	–	Nej	Nej	Nej	07:44
	Belopp	–	55	57	59	mnkr
Undervisning till asylsökande barn	I bil 1?	Ja	Ja	Nej	Nej	07:44
	Belopp	50	50	–	–	mnkr
		5	5			Kr/inv.
De riktade statsbidragen för insatser inom verksamheterna psykiatri och missbruk till kommuner och landsting	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2004:71
	Belopp	350				mnkr
Satsning på psykiatri – Förbereda öppenvård med särskilda villkor. Engångsbelopp 2007 kr/inv.	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	145	500 ³	250	–	mnkr
		16				Kr/inv
Satsning inom äldreomsorgen ⁴	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	948	948	948	–	mnkr
Avknopningsstöd	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	40	–	–	–	mnkr
Fritt val inom äldreomsorgen	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp		300	300	–	mnkr
Stöd till särskilda boenden för äldre ⁵	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2006:69
	Belopp	500	500	500	500	mnkr
Den riktade satsningen på kompetensutveckling inom äldreomsorgen	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2004:71
	Belopp	300	–	–	–	mnkr
Ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen (inklusive pengar för kvalitetssäkring)	I bil 1?	Nej	Nej	Nej	Nej	2003:77
	Belopp	3 660	3 660	3 660	3 660	mnkr

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 07:45) beror på:

- Ny preliminär taxering 2006
- Ny preliminär LSS-utjämning
- Ny preliminär kostnadsutjämning

³ Fördelning mellan kommuner och landsting ej fastställd 2008 och 2009.

⁴ 948 mnkr motsvarar 70 procent av det totala bidraget på 1,35 mdkr. Se Socialdepartementets webbplats för kommunvis fördelning.

⁵ Se Boverkets webbplats för mer information.

För de flesta kommuner innebär den nya preliminära taxeringen små förändringar. För kommuner med positiva förändringar i taxeringsunderlaget (jämfört med förra preliminära taxeringen) betyder detta ökade skatteintäkter och minskat inkomstutjämningsbidrag. Nettot blir dock positivt. Kommuner med negativa förändringar får motsatt effekt.

Beräkningarna bygger på 2007 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar, ange dessa via e-post till: mans.norberg@skl.se.

Modellen ”Skatter och bidrag”

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2007–2011

Med hjälp av vår modell kan du se effekten på din kommuns intäkter av olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion. Priset är för närvarande 2 000 kronor för nytillkomna användare och 1 000 kronor för de som uppdaterar modellen.

Beställningen kan göras elektroniskt på vår webbplats www.skl.se under Vi arbetar med. Klicka på Ekonomi, Budgetförutsättningar. Den kan e-postas eller postas till Birgitta Westlund, Sveriges Kommuner och Landsting, 118 82 Stockholm, fax 08-452 72 29 eller e-post birgitta.westlund@skl.se.

Uppdatering av modellen

I modellen Skatter och Bidrag ska följande ändringar göras på **blad 2, Indatabladet**:

- Ny preliminär LSS-utjämning ska skrivas in i ruta D70. Värdet hittar du i bilaga 2. Eventuell formel ska ersättas med detta belopp.
- Ny preliminär kostnadsutjämning ska skrivas in i ruta D67. Värdet hittar du i bilaga 1, rad 15. Eventuell formel ska ersättas med detta belopp.
- Skriv in kommunens nya preliminära taxering för inkomståret 2007 i cellen C20. Beloppet framgår av bilaga 1, rad 6.

Om någon av cellerna som ska ändras är skyddad, ta bort bladets skydd genom att gå till *Verktyg – Skydd – Ta bort bladets skydd*. Behövs lösenord är detta *kommun*.

Efter gjorda förändringar bör bladet åter skyddas genom *Verktyg – Skydd – Skydda blad*. På frågan om lösenord, ange *kommun*.

Tidpunkter under 2007

Se även vår **Ekonomikalender** på webben (www.skl.se). Välj Vi arbetar med, sedan Ekonomi.

- v.43 SKL presenterar skatteunderlagsprognos
- 20 nov SKL presenterar *Ekonomirapporten. November 2007*
- 26 nov Skatteverket redovisar definitivt taxeringsutfall 2006
- v.51 SCB presenterar utfall för LSS-utjämning och kostnadsutjämning 2008

Prenumerera gärna på vår löpsedel på www.skl.se, även den under *Vi arbetar med, Ekonomi*. Där finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Måns Norberg (modellen Skatter & bidrag, utjämningsystemet) 08-452 78 83, Derk de Beer (utjämningsystemet, statsbidrag) 08-452 77 42, och Signild Östgren (LSS) 08-452 77 45. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Måns Norberg

Bilagor

Bilaga 1: Skatter och Bidrag 2008–2010 (kommunspezifisk, endast till ekonomikontoren)

Bilaga 2: Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner 2008 (används i modellen Skatter & Bidrag)